

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра ФІНАНСІВ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан економічного факультету
А. ДІБРОВА
«28» серпня 2024 р.

“СХВАЛЕНО”
на засіданні кафедри фінансів
Протокол № 1 від «13» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри
 Наталія ШВЕЦЬ

”РОЗГЛЯНУТО ”
Гарант ОП «Міжнародна економіка»
 Олена КІРЕЙЦЕВА

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МІЖНАРОДНЕ ОПОДАТКУВАННЯ**

Галузь знань *05 Соціальні та поведінкові науки*

Спеціальність *051 Економіка*

Освітня програма *Міжнародна економіка*

Факультет *Економічний*

Розробник: *PhD, асистент кафедри фінансів Клименко М.В.*

Київ – 2024р.

Опис навчальної дисципліни
Міжнародне оподаткування

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Галузь знань	<i>05 Соціальні та поведінкові науки</i>	
Освітній ступінь	<i>Бакалавр</i>	
Спеціальність	<i>051 Економіка</i>	
Освітня програма	<i>Міжнародна економіка</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	<i>Вибіркова</i>	
Загальна кількість годин	<i>150</i>	
Кількість кредитів ECTS	<i>5</i>	
Кількість змістових модулів	<i>2</i>	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	<i>-</i>	
Форма контролю	<i>Екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Рік підготовки	4	-
Семестр	8	-
Лекційні заняття	<i>15 год.</i>	<i>- год.</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>30 год.</i>	<i>- год.</i>
Лабораторні заняття	<i>- год.</i>	<i>- год.</i>
Самостійна робота	<i>105 год.</i>	<i>- год.</i>
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	<i>- год.</i>	<i>- год.</i>

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни «Міжнародне оподаткування»

Мета навчальної дисципліни: формування у здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти системних знань, практичних навичок та компетенцій щодо теоретичних основ, правових аспектів і практичних механізмів функціонування міжнародного оподаткування. Це включає розуміння принципів міжнародного податкового права, аналізу податкових стратегій підприємств у глобальному середовищі, а також вивчення сучасних підходів до запобігання ухиленню від сплати податків. Дисципліна спрямована на забезпечення здатності студентів застосовувати отримані знання для вирішення завдань, пов'язаних із міжнародним податковим плануванням, трансфертним ціноутворенням та управлінням податковими ризиками.

Завдання: ознайомлення з теоретичними основами міжнародного оподаткування; дослідження явища міжнародної податкової конкуренції; вивчення проблеми міжнародного подвійного оподаткування; опанування норм

міжнародного податкового права; формування навичок розробки податкових стратегій підприємств; аналіз правил трансфертного ціноутворення; дослідження правил міжнародного оподаткування дивідендів та інвестицій; вивчення особливостей оподаткування доходів від інвестицій у різних юрисдикціях; висвітлення світової практики боротьби з ухиленням від сплати податків; формування критичного мислення щодо використання офшорних юрисдикцій; застосування отриманих знань для аналізу реальних кейсів із галузі міжнародного оподаткування; формування навичок прийняття управлінських рішень із врахуванням специфіки різних юрисдикцій.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудоових відносин.

СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.

2. Програма та структура навчальної дисципліни «Міжнародне оподаткування» для:

– повного терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	Денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього						
			л	п	ла б	ін д	с.р.		л	п	ла б	ін д	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 «ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МІЖНАРОДНОГО ОПОДАТКУВАННЯ»														
Тема 1. Теоретичні основи, сутність та особливості міжнародного оподаткування	1-2	15	2	3			10							

Тема 2. Міжнародна податкова конкуренція: теорія та практика	3-4	15	2	3			10						
Тема 3. Міжнародне подвійне оподаткування	4-5	15	1	3			10						
Тема 4. Міжнародне податкове право	6-7	15	1	3			10						
Тема 5. Міжнародна податкова стратегія підприємств та податкове планування	7-8	15	1	3			10						
Разом за змістовим модулем 1		75	7	15			50						
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. «ТРЕНДИ СУЧАСНОГО МІЖНАРОДНОГО ОПОДАТКУВАННЯ»													
Тема 6. Офшорні юрисдикції в системі міжнародного оподаткування	8-9	15	2	3			10						
Тема 7. Правила міжнародного оподаткування дивідендів	9-10	15	1	3			10						
Тема 8. Правила міжнародного оподаткування інвестицій	10-11	15	1	3			12						
Тема 9. Правила трансфертного ціноутворення	12-13	15	2	3			12						
Тема 10. Заходи запобігання ухиленню від оподаткування в світовій практиці	14-15	15	2	3			11						
Разом за змістовим модулем 2		75	8	15			55						
Усього годин		150	15	30			105						

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретичні основи, сутність та особливості міжнародного оподаткування	3
2	Міжнародна податкова конкуренція: теорія та практика	3
3	Міжнародне подвійне оподаткування	3
4	Міжнародне податкове право	3
5	Міжнародна податкова стратегія підприємств та податкове планування	3
6	Офшорні юрисдикції в системі міжнародного оподаткування	3
7	Правила міжнародного оподаткування дивідендів	3
8	Правила міжнародного оподаткування інвестицій	3

9	Правила трансфертного ціноутворення	3
10	Заходи запобігання ухиленню від оподаткування в світовій практиці	3

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретичні основи, сутність та особливості міжнародного оподаткування	10
2	Міжнародна податкова конкуренція: теорія та практика	10
3	Міжнародне подвійне оподаткування	10
4	Міжнародне податкове право	10
5	Міжнародна податкова стратегія підприємств та податкове планування	10
6	Офшорні юрисдикції в системі міжнародного оподаткування	10
7	Правила міжнародного оподаткування дивідендів	10
8	Правила міжнародного оподаткування інвестицій	12
9	Правила трансфертного ціноутворення	12
10	Заходи запобігання ухиленню від оподаткування в світовій практиці	11

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- письмова модульна робота;
- реферати;
- практичні роботи в електронному навчальному курсі.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань).

7. Методи оцінювання.

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- реферати, есе;

- практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

– Електронний навчальний курс: «Міжнародне оподаткування». URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4394>

– Долженко І.І., Клименко М.В. Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Міжнародне оподаткування» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП «Міжнародна економіка» зі спеціальності 051 «Економіка». Київ: Видавничий центр НУБіП України, 2024. 45с.

- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- нормативні документи.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Облік зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник / за заг. ред. С.О. Кузнецова. Х.: Видавництво Іванченка І.С., 2019. 226 с.

2. Inna Dolzhenko, Oleksandr Labenko, Maksym Klymenko, Olena Pchuk, Financial Support of Natural Agricultural Production in Ukraine/ WSEAS Transactions on Business and Economics. Volume 20, 2023, P. 194-202, DOI:10.37394/23207.2023.20.19 URL: <https://wseas.com/journals/articles.php?id=7300>

3. Імплементация міжнародно-правових норм у сфері оподаткування в законодавство України: [монографія] / [Варналій З. С. та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. П. В. Мельника та д-ра юрид. наук, проф. Л. Д. Тимченка ; Держ. податк. служба України, Нац. ун-т держ. податк. служби України, Н.-д. центр з пробл. оподаткування. Ірпінь : Нац. ун-т ДПС України, 2012. 405 с.

4. Карлін М.І. Міжнародне оподаткування: Навчально-методичний посібник. Тернопіль: 2013. 360 с.
5. Боровик С.С. Особливості застосування та перспективи удосконалення угод про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкового ухилення від сплати податків на прибуток та майно // Вісник Вищого арбітражного суду України. 2000 №4, С. 52-58.
6. Брехов С. С., Коротун В. І. Концептуальні засади та напрями розвитку системи протидії агресивному податковому плануванню в Україні. *Ефективна економіка*. 2016. № 11. URL: www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5249.
7. Гасанов С. С., Кудряшов В. П., Балакін Р. Л. Зарубіжний досвід забезпечення прозорості операцій у фіскальній сфері та його використання в Україні. *Фінанси України*. 2015. № 11. С. 22–42.
8. Запобігання неналежному використанню платниками податків України організаційно-правових форм нерезидентів при здійсненні контрольованих операцій / за заг. ред. С. С. Брехова, Д. М. Стародуба. Хмельницький, Фоп Мельник А.А., 2019. 150 с.
9. Інструкція ОЕСР щодо імплементації положень про обмін інформацією у податкових цілях (Модуль загальних та законодавчих аспектів обміну інформацією). URL: <http://www.oecd.org/tax/exchange-of-tax-information/36647823.pdf>
10. Інструкція ОЕСР щодо імплементації положень про обмін інформацією у податкових цілях (Модуль загальних та законодавчих аспектів обміну інформацією). URL: <http://www.oecd.org/tax/exchange-of-tax-information/36647823.pdf>
11. Міністерство фінансів розробило Дорожню карту реалізації Плану дій BEPS / Міністерство фінансів України. URL: <https://minfin.gov.ua/news/view/ministerstvo-finansiv-rozrobilo-dorozhniu-kartu-realizatsii-planu-dii-?category=bjudzhet&subcategory=dohidna-politika>
12. Олейнікова Л. Г. Долженко І.І. Удосконалення податкового контролю в Україні на основі реалізації інструментів плану BEPS та автоматичного обміну інформацією // Наукові праці НДФІ, 2020. № 3. С. 79-94.
13. Олійник Я. В., Чижикова О. В. Інституціональне забезпечення трансфертного ціноутворення: глобальний контекст і перспективи для України. *Фінанси України*. 2019. № 2. С. 99–110.
14. Путренко А. М. Роль міжнародних договорів в усуненні подвійного оподаткування в Україні. *Фінансове право*. 2011. № 2 (16). С. 16-18.
15. Світовий досвід оподаткування: США URL: <http://minrd.gov.ua/modernizatsiya-dps-ukraini/arkchiv/mijnarodniy-dosvid-rozvitk/svitovui-dosvid/usa/>.
16. Типова конвенція ООН про уникнення подвійного оподаткування між розвинутими країнами та країнами, що розвиваються, та коментарів до неї / URL: <http://www.sfs.gov.ua/diyalnist-/mijnarodne-/chinni-dvostoronni-mijjuryado/print-101731.html>
17. Action Plan on Base Erosion and Profit Shifting / OECD, 2013. 44 p. URL: <https://www.oecd.org/ctp/BEPSActionPlan.pdf>

18. Automatic Exchange portal / OECD. URL: www.oecd.org/tax/automatic-exchange/.

19. Convention on the Law of Treaties, Vienna, 23 May 1969 URL: <https://treaties.un.org/doc/publication/unts/volume%201155/volume-1155-i-18232-english.pdf>

20. Foreign Account Tax Compliance Act / Internal Revenue Service, USA URL: <https://www.irs.gov/businesses/corporations/foreign-account-tax-compliance-actfatca>

21. Global Forum on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes Peer Reviews: Ukraine 2016. Phase 1: Legal and Regulatory Framework / OECD. 2016. URL: doi.org/10.1787/9789264258716-en.

22. International community continues making progress against offshore tax evasion / OECD. 2020. June 30. URL: www.oecd.org/tax/international-community-continues-making-progress-against-offshore-tax-evasion.htm.

23. International Taxation Handbook Policy, Practice, Standards, and Regulation URL: <http://jmtec.ro/wp-content/uploads/2016/11/20-International-Taxation-Handbook.pdf>

24. Joint Council of Europe / OECD Convention on Mutual Administrative Assistance in Tax Matters URL: http://www.oecd.org/tax/exchange-of-taxinformation/Convention_On_Mutual_Administrative_Assistance_in_Tax_Matters_Report_and_Explanation.pdf

25. Multilateral Competent Authority Agreement on Automatic Exchange of Financial Account Information / OECD. URL: www.oecd.org/tax/automatic-exchange/international-framework-for-the-crs/.

26. Multilateral convention to implement tax treaty related measures to prevent base erosion and profit shifting / OECD. 2016. URL: www.oecd.org/tax/treaties/multilateral-convention-to-implement-tax-treaty-related-measures-to-prevent-BEPS.pdf.

27. OECD Model Tax convention on income and capital URL: <https://www.oecd.org/ctp/treaties/2014-model-tax-convention-articles.pdf>

28. OECD/Council of Europe (2011), The Multilateral Convention on Mutual Administrative Assistance in Tax Matters: Amended by the 2010 Protocol, OECD Publishing, Paris The Multilateral Convention on Mutual Administrative Assistance in Tax Matters. URL: dx.doi.org/10.1787/9789264115606-en.

29. Practical Guide on Exchange of Information for Developing Countries URL: https://www.oecd.org/tax/tax-global/practical_guide_exchange_of_information.pdf

30. Standard for Automatic Exchange of Financial Account Information in Tax Matters. 2nd Ed. / OECD. 2017. Paris: OECD Publishing. URL: doi.org/10.1787/9789264267992-en.

31. Конвенція про взаємну адміністративну допомогу в податкових справах Ради Європи/ОЕСР (ратифіковано Законом України № 677-VI від 17.12.2008) URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_325

32. Конвенція Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, та про фінансування тероризму

(Конвенцію ратифіковано з заявами і застереженнями Законом N 2698-VI (2698-17) від 17.11.2010) URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_948#Text

33. Конституція України : Конституція України від 28 червня 1996 р. № 27-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

34. Митний кодекс України : Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

35. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755–VI. URL: Податковий кодекс України

36. Про валюту і валютні операції : Закон України від 06.07.2018 р. № 2473–VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>

37. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України 06.12.2019 р. № 361-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>

38. Про затвердження Порядку заповнення і подання фінансовими агентами звіту про підзвітні рахунки : Наказ Міністерства фінансів України від 12.08.2020 р. №496 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0810-20#Text>

39. Про заходи щодо протидії зменшенню податкової бази і переміщенню прибутків за кордон : указ Президента України від 28.04.2016 № 180/2016. URL: www.president.gov.ua/documents/1802016-19966.

40. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16.04.1991 р. № 959-XII URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>

41. Про ратифікацію Угоди між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки для поліпшення виконання податкових правил й застосування положень Закону США «Про податкові вимоги до іноземних рахунків» (FATCA) : Закон України від 29 жовтня 2019 р. № 229-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/229-20#>

42. Про ратифікацію Угоди між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки для поліпшення виконання податкових правил й застосування положень Закону США «Про податкові вимоги до іноземних рахунків» (FATCA) : закон України від 29.10.2019 № 229-IX. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/229-20#.